

เอกสารนิเทศทางไกล
การแนะแนวงานอาชีพ

ฉบับที่ 7

ปีที่แรก เดือนมิถุนายน 2559

การจัดทำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ด้วยโครงงานอาชีพ

โครงการ 1 โรงเรียน 1 โครงงานอาชีพ
ประจำปีงบประมาณ 2559

นางสาวอรรพรรณ ปลั่งงไหม
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

ผู้ปฏิบัติการนิเทศทางไกล

การแนะแนว งานอาชีพ

ถึง...ผู้บริหารโรงเรียนและคุณครูที่ทำหน้าที่แนะแนวทั้งหลาย

อีกไม่กี่วันก็จะสิ้นสุดการถือศีลอดของปีนี้ ช่วงนี้คุณครูมุสลิมหลายคนกำลังถือศีลอดหลายคนได้ปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามนับว่าได้บุญและได้กุศลที่ดี

ฉบับที่แล้ว แอน ได้ทำความเข้าใจเรื่อง “การทำแผนและการรายงานโครงการงานอาชีพ” ได้กล่าวถึงเนื้อหาอย่างกว้างๆ

ฉบับนี้ นำเสนอเกี่ยวกับ “การจัดทำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงการงานอาชีพ” ที่เจาะลึกเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ที่คุณครูต้องนำไปจัดให้กับนักเรียน ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์และพิจารณาอย่างดี และจัดทำเอกสารเป็น “แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้”

คุณครูคะ ทุกคนที่เกิดมาและโตขึ้นต้องมีการวางแผนชีวิต มีเป้าหมาย และจะต้องดำเนินชีวิตอย่างไรจึงบรรลุสิ่งที่ต้องการ หากแต่ละวันดำเนินชีวิตไปตามยถากรรมหรือพูดกันเข้าใจง่ายๆ ว่า “ตามบุญตามกรรม” ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จของชีวิต เพราะไม่มีเป้าหมายและไม่มีการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมาย ตลอดเวลาทำไปตามที่คนอื่นกำหนด ขาดความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความมั่นใจและขาดการสร้างสรรค์งาน คอยวันเวลาที่ผ่านไปอย่างไร้จุดหมาย

การเป็นครู แต่ละปีหากได้มองนักเรียน วางเป้าหมาย และคิดว่าจะพาเขาเหล่านั้นไปสู่ความสำเร็จอะไรและอย่างไร คุณครูที่คิดและทำอย่างนี้หากมีการจัดทำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำไปใช้จริง ย่อมนำเสนอและแสดงให้คนอื่นเข้าใจความมุ่งมั่นและตั้งใจของการทำงานได้อย่างแท้จริง ซึ่งแสดงถึงศักยภาพและความสามารถที่บ่งชี้ประการหนึ่งถึงผู้ที่ทำงานการเป็นครูได้เป็นอย่างดี

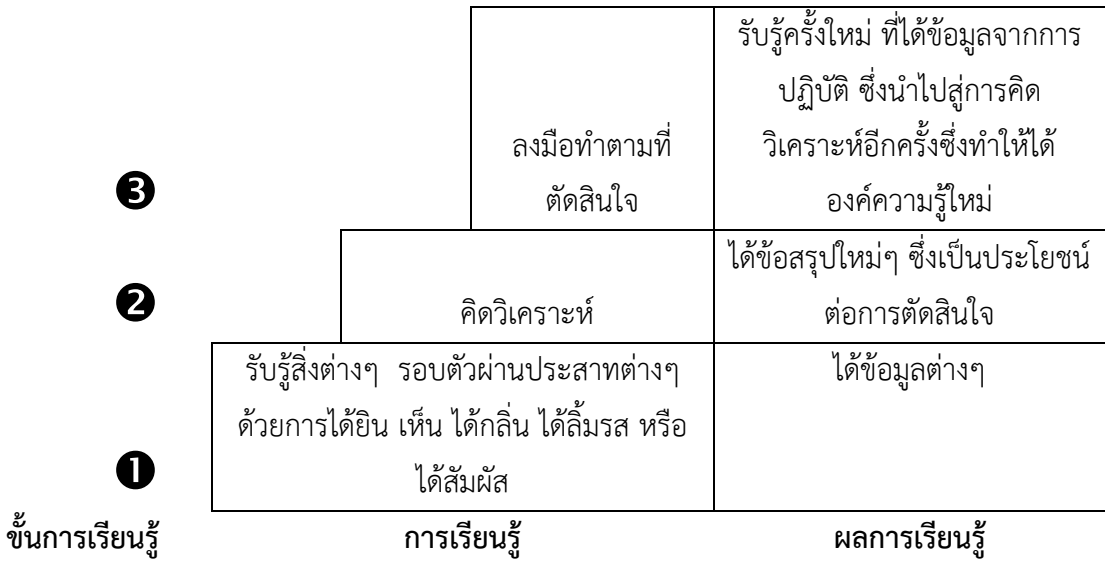
ขอให้ท่านทั้งหลายค่อยๆ ศึกษา ทำความเข้าใจ หลังจากนั้นอย่าลืมทำภารกิจที่มอบหมายในตอนท้าย และนำสู่การปฏิบัติจริง นะคะ

เพื่อให้เข้าใจ “การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงานอาชีพ”
จึงขอเสนอตามลำดับดังนี้

1. การเรียนรู้

มนุษย์สามารถเรียนรู้ได้เพราะมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีกว่าสัตว์ทั่วไป ผลการเรียนรู้ของมนุษย์คือ องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ความรู้เหล่านี้ถูกนำมาสร้างสรรค์นวัตกรรมซึ่งนำมาสู่ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ

การเรียนรู้เริ่มต้นจากการรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านประสาทต่างๆ ด้วยการได้ยิน ได้เห็น ได้กลิ่น ได้ลิ้มรส หรือได้สัมผัส ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลต่างๆ สำหรับนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปใหม่ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรต่อไป การลงมือทำตามที่ตัดสินใจจะนำไปสู่การรับรู้ครั้งใหม่ที่จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อีกครั้งซึ่งทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปใช้สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานใหม่ การเรียนรู้ผ่านขั้นตอนอย่างเป็นกระบวนการเหล่านี้ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีกว่าสัตว์อื่นๆ การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนและแสดงด้วยภาพประกอบได้

การเรียนรู้จึงมีหลายระดับซึ่งขึ้นกับขั้นของการเรียนรู้ ดังนี้

ระดับการรับรู้ เป็นการสัมผัสสิ่งต่างๆ เพื่อรับข้อมูลสู่สมองและถูกเก็บไว้เป็นความจำหรือเข้าใจ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกเรียกออกมาใช้ได้

ระดับการคิดวิเคราะห์ เป็นการจำแนก แยกแยะ จัดกลุ่ม หรือหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่รับรู้ เพื่อประมวลและสรุปเป็นข้อมูลใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ที่เรียกว่า “สารสนเทศ” ผลการคิดวิเคราะห์ทำให้ผู้นั้นเกิดความรู้สึกนึกคิดว่า ชอบ ไม่ชอบ รัก เกลียด เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ต่อไปมักถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อลงมือทำหรือไม่ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ระดับการลงมือทำ เป็นการปฏิบัติตามการตัดสินใจ ที่มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้ เมื่อได้ลงมือปฏิบัติก็จะได้รับรู้ข้อมูลใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ใหม่

ดังนั้น การเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งของแต่ละคนจึงแตกต่างกัน บางคนจำสิ่งที่พบเห็นเท่านั้นซึ่งเป็นการเรียนรู้ระดับการรับรู้ บางคนสามารถวิจารณ์แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้นได้ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในระดับคิดวิเคราะห์ บางคนนำสิ่งที่พบเห็นไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ซึ่งเป็นการเรียนรู้ระดับการปฏิบัติ

การเรียนรู้เป็นความสามารถของแต่ละคน ซึ่งแสดงถึงศักยภาพในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และย่อมหมายถึงความสามารถในการพัฒนาของแต่ละคนอีกด้วย

2. การเรียนรู้ด้วยโครงการ

การเรียนรู้ด้วยโครงการ เป็นการใช้กระบวนการของโครงการเพื่อการเรียนรู้ เพราะกระบวนการของโครงการมีขั้นตอนเหมือนกับลำดับขั้นของการเรียนรู้ ดังนี้

ลำดับที่	ขั้นการเรียนรู้	ลำดับเนื้อหาของการเรียนรู้ด้วยโครงการอาชีพ
①	รับรู้	1. การสำรวจความพร้อม ความสามารถและความถนัดของตนเอง 2. การสำรวจสภาพเศรษฐกิจของชุมชน
②	คิดวิเคราะห์	3. การตัดสินใจเลือกอาชีพ 4. การเขียนและเสนอเค้าโครงของโครงการอาชีพ
③	ลงมือทำ	5. การลงมือปฏิบัติงานอาชีพทั้งที่เป็นกระบวนการผลิตและการจำหน่ายหรือการบริการ 6. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานอาชีพ 7. การทำบัญชีรับจ่าย 8. การประเมินผลการปฏิบัติงานอาชีพ 9. การรายงานผลการปฏิบัติงานอาชีพ 10. การปรับปรุงการปฏิบัติงานอาชีพ

การฝึกด้วยกระบวนการของโครงการอาชีพ เป็นการจัดการให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ ซึ่งมีเนื้อหาที่เรียงตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ และเป็นการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งระดับการรับรู้ ระดับการคิดวิเคราะห์ และระดับการลงมือทำ

แต่ละขั้นของการเรียนรู้ด้วยโครงการอาชีพมีเนื้อหาการเรียนรู้มากกว่าหนึ่งเนื้อหา พบว่าขั้นรับรู้มี 2 เนื้อหา ขั้นคิดวิเคราะห์มี 2 เนื้อหา และขั้นลงมือทำมี 6 เนื้อหา แต่ละขั้นของการเรียนรู้ด้วยโครงการอาชีพแยกเนื้อหาออกเป็นเนื้อหาย่อยๆ ได้อีก ทั้งนี้ควรคำนึงและจัดให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ชั้น เวลา สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งครูสามารถจัดและออกแบบเพื่อจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงานอาชีพ

การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต้องมีกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนได้ปฏิบัติ กิจกรรมบางอย่างพัฒนาการรับรู้ของนักเรียน กิจกรรมบางอย่างพัฒนาการรับรู้และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน กิจกรรมบางอย่างพัฒนาได้ทั้งการรับรู้ การคิดวิเคราะห์และการลงมือปฏิบัติของนักเรียน การออกแบบการเรียนรู้โดยการกำหนด เลือก และจัดกิจกรรมที่เหมาะสม กิจกรรมเหล่านั้นจะสามารถนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการได้ การจัดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมจะทำให้นักเรียนเสียเวลาในการเรียนรู้ และเสียเวลาจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเสมือนการเดินทางที่ผิดทิศผิดทาง ผลทดสอบทางการศึกษาทั้งระดับประเทศหรือระดับชาติมักพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ ซึ่งแสดงถึงการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนานักเรียนไม่ถึงระดับของการทดสอบดังกล่าว

การกำหนดและการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงานอาชีพควรเน้นให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้า และปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพด้วยตนเองซึ่งมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนจนประสบความสำเร็จ การทำกิจกรรมของนักเรียนให้เน้นกระบวนการปฏิบัติงาน และฝึกนิสัยรักการทำงานอาชีพของนักเรียน เพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงต้องมีการวางแผนโดยวิเคราะห์ความสอดคล้องและเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และขั้นตอนการเรียนรู้ เพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

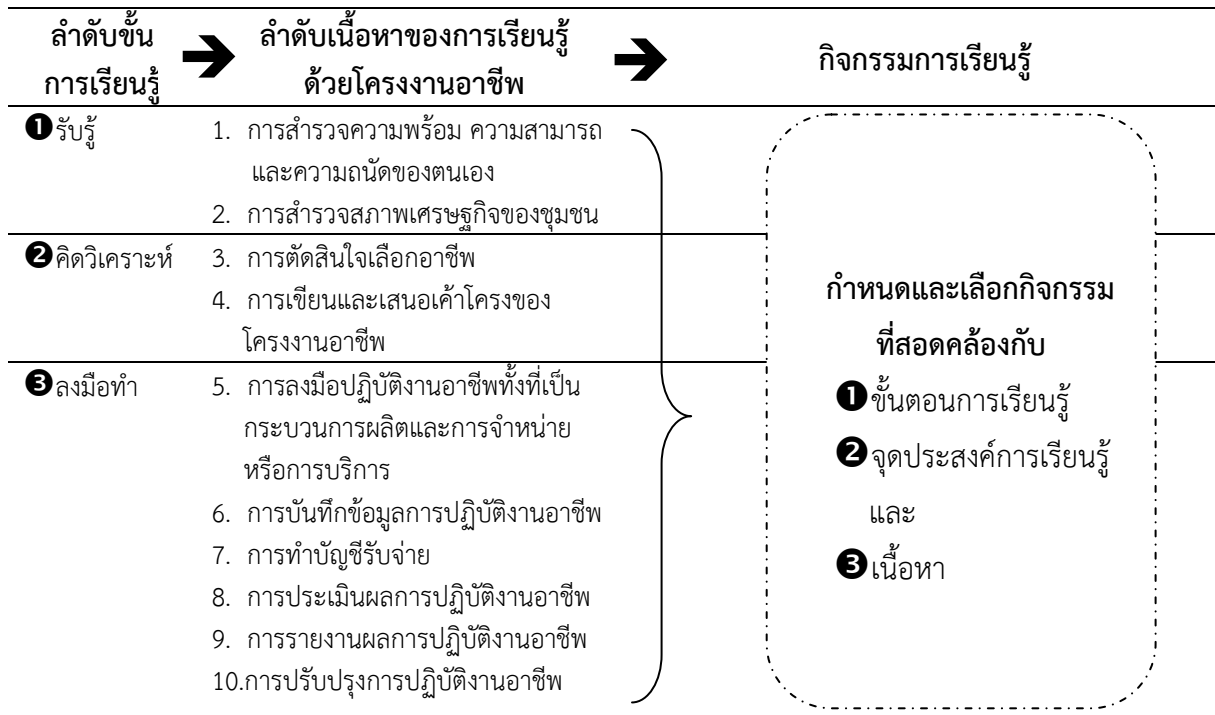
จุดประสงค์การเรียนรู้งานอาชีพด้วยโครงงาน

1. เข้าใจตนเองเกี่ยวกับงานอาชีพ
2. เข้าใจสภาพเกี่ยวกับอาชีพในชุมชน
3. เลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้
4. นำเสนอเค้าโครงของโครงงานอาชีพได้
5. มีทักษะกระบวนการปฏิบัติงานอาชีพ
6. มีวินัยที่ดีในการปฏิบัติงานอาชีพ
7. มีรายได้จากการปฏิบัติงานอาชีพ
8. ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานอาชีพได้
9. ปรับปรุงการปฏิบัติงานอาชีพ

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงานอาชีพ

ร่องรอยของการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คือ “แผนจัดการเรียนรู้” หรือเรียกกันทั่วไปว่า “แผนการสอน” ซึ่งเป็นการวางแผนและการเตรียมตัวเหมือนกับการทำงานอื่นๆ และเป็นหลักฐานที่แสดงถึงศักยภาพของผู้ทำงานอีกด้วย มักพบว่า “ไม่มีความสำเร็จใดๆ ในการทำงานที่ปราศจากการวางแผน” การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามเป้าหมายที่ต้องการจึงต้องมีการจัดทำแผนสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ลักษณะแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปได้ 3 ลักษณะดังนี้

(1) แบบเรียงหัวข้อ มีลักษณะดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระ..... ชั้น.....

หน่วยที่.....หน่วยย่อยที่.....เรื่อง.....เวลาเรียน.....

1. สาระสำคัญ
2. ตัวชี้วัด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. เนื้อหา
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดและประเมินผล
8. ข้อเสนอแนะหรือภาคผนวก

(2) แบบกึ่งตาราง มีลักษณะดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระ..... ชั้น.....
หน่วยที่.....หน่วยย่อยที่.....เรื่อง.....เวลาเรียน.....

สาระสำคัญ.....
ตัวชี้วัด 1.....
2.....

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการเรียนการสอน	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ

(3) แบบตาราง มีลักษณะดังนี้

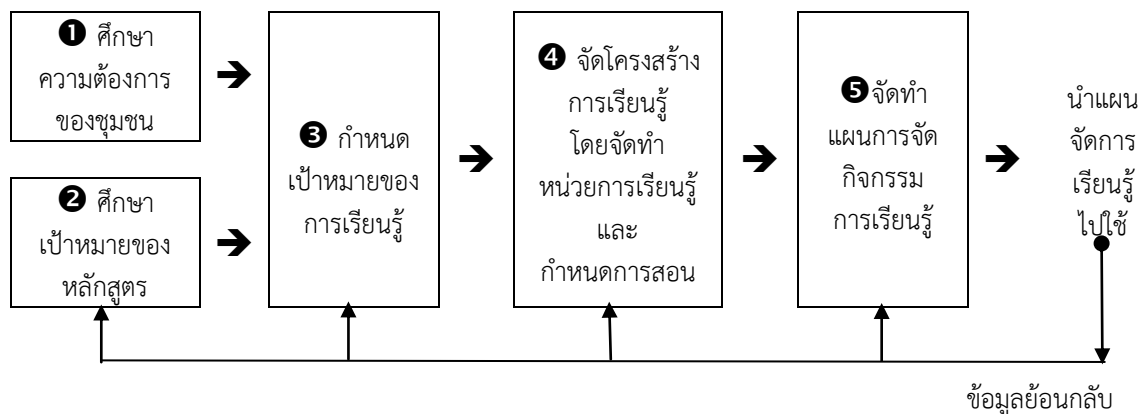
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระ..... ชั้น.....
หน่วยที่.....หน่วยย่อยที่.....เรื่อง.....เวลาเรียน.....

ตัวชี้วัด 1.....
2.....

สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการเรียนการสอน	การวัดและประเมินผล

5. การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงการอาชีพ

การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินการต่างๆ ที่แสดงด้วยภาพประกอบได้ดังนี้

อธิบายภาพประกอบการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นได้ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของชุมชน เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยศึกษาสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ แหล่งธรรมชาติ การเป็นอยู่ อาชีพและความต้องการของคนในชุมชนว่าเป็นอย่างไร ข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงเป้าหมายปลายทางที่โรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้สนองต่อความต้องการชุมชน
2. ศึกษาเป้าหมายของหลักสูตร เป็นการศึกษาว่าหลักสูตรต้องการให้นักเรียนมีคุณลักษณะอย่างไร โดยศึกษาได้จากจุดมุ่งหมาย สมรรถนะที่ต้องการ มาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแหล่งบ่งบอกเป้าหมายปลายทางของหลักสูตร
3. การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ เป็นการวิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน และการศึกษาเป้าหมายของหลักสูตร เพื่อกำหนดคุณลักษณะเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ของนักเรียนว่าเป็นอย่างไร ซึ่งเรียกว่า “ตัวชี้วัด”
4. การจัดโครงสร้างการเรียนรู้ เป็นการนำตัวชี้วัดมากำหนดเป็นคำอธิบายรายวิชา และกำหนดเวลาเรียน หลังจากนั้นก็กำหนด “หน่วยการเรียนรู้” และจัดทำเป็น “กำหนดการสอน” ซึ่งเป็นโครงสร้างสำหรับการจัดการเรียนรู้ตลอดภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษาให้กับนักเรียน
5. การจัดแผนจัดการเรียนรู้ เป็นการนำ “กำหนดการสอน” มาออกแบบการเรียนรู้ เพื่อจัดทำเป็น “แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้” ซึ่งมีลักษณะตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

สรุป

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยโครงการอาชีพ

เป็นการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดทำเป็นเอกสารการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการของโครงการอาชีพ

การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนสำคัญดังนี้

นำไปใช้และพัฒนา

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ กิจกรรมที่กำหนดเพื่อนำไปใช้นั้นต้องทำให้
บรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ และ
เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน

มอบภารกิจ

ต่อไปนี่คงมอบหมายงานให้คุณครูปฏิบัติกิจกรรมนะคะ

1. คุณครูทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงานอาชีพตามโครงสร้างของกำหนดการสอนที่ได้ทำไปแล้ว (ภารกิจที่มอบหมายใน ฉบับที่ 6)

2. คุณครูนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2559 จนถึงสิ้นเดือนสิงหาคม 2559

3. ระหว่างการจัดกิจกรรมตามแผนจัดการเรียนรู้ดังกล่าว คุณครูประเมินและเก็บรวบรวมผลงานนักเรียนด้วยนะคะ

(ผลงานตามข้อ 1 , 2 และ 3 จะต้องนำไปใช้ในการนำเสนอผลงานประมาณปลายเดือนสิงหาคม หรือต้นเดือนกันยายน 2559 รายละเอียดการจัดงานจะแจ้งอีกครั้ง นะคะ)

ท่านใดมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะใดโทรศัพท์มาคุยกันได้

พบกันใหม่ฉบับหน้านะคะ

แวน : อรรรณ ปล้องไหม

โทร : 089-468-0650